

STRIX N:o 38 B.

Från _____

C. & E. Gernandts Förlags Aktiebolag
utkommer till Julen:

En
Gylденne Book

af

Albert Engström.

Βίβλος
ὄξυμωροτάτων.
Thet årh:
En gylденne Book
om tuchtig vrsinnigheet
och
συγκρόσιον,
thet en part til åventyrs
falla offickeligit.

Idiomate Stultivdomastige Nobilissimis
Juxtaq: literis & moribus Cultissimis
adolescentibus conscriptus
et exhibitus

ab
ALBERTO ENGSTROEM

HOLMIAE.

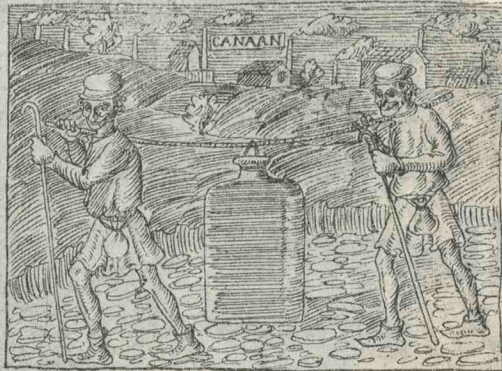
Typis variis.

Anno Χριστογίας 1896.

et hände en gång att Albert Engström hos en god vän fick se en ganska kuriös bok. Den var förfärdigad af så kalladt handgjordt papper, och deß perm bestod af en enkel omklädnad i pergament. Bokens blad woro tomma, lockande både ritstift och penna, och Albert Engström kände inom sig en rörelse, hwilken liknade en opposition mot Mose tionde bud. Med älskwärd uppriktighet bekände han för wännen sin swaghet och sade: "Den där boken kan du gärna ge mig."

Denna anhängan ledde till, att Albert Engström fick den ifrågawarande boken till arf och

En part kunna intet gledhjas vthan Wijn: Om
 tu en sådhan Wån åhr/ må tu bruka Brånne-
 Wijn/ thet skadar ey Kroppens Sundheet/ giffwer
 en helsosam Sömpn/ åhr tienligt och liuffwellighit.
 Doch må en Yngling ey meër än 5 Resor drietta:
 vthaff hwilket rådh thesse ord hoos Catullum fun-
 ne warda: *Quintum lotis*/ thet åhr. Nogh
 medh 5 Stapar/ medh mindre månge Slaggh
 Brånnewijn vthbiwðhes: såsom Kumil/ Nome-
 rantz/ *Aquã Vilee*/ eller *Dryffche Brandewyn*: lå bru-
 kas thet samma Catulli rådh medh hwart Slagh.

Probatum est.

Heller och Sådhes.

Ther

ego. Han tog hem sin skatt, och idén att af denna gammaldags och stilfullt utstyrda bok göra ett konstverk blef till verklighet. Albert Engström började sin "Gyldenne Book" och han textade och skref den färdig från första sidan till den sista. Som en gammal bokprantare från länge sedan förgångna sekel grep han werket an, och idéerna växte, alltsom arbetet skred. Han skildrade lifwets fyra åldrar, han filosoferade öfwer winets fröjd och bröllopet i Skana. Med en djärf witz tecknade han den breda och smala wägens bilder, och tänkte han på de mänskliga lasterna, tog hans fantasi så originela former, som när han tecknade afunden under

**Ther fördefselighe
 och Högtvylfste Riöparen**
 (på hwilken en förnemlig stor förhop-
 ning står) mycken
 wälferdh.

Månge Vthtolfare
 haffwa stor Tilt användt
 på definitionem Humoris/ men
 Förklaringen åhr *ex definitionibus* intet
 grundeligen vthletad: Emedan vthi al-
 la rum/ther Vthågning igenkommer/
 the Gøtheborghare sigh immågia. Så-
 dhan at the hålla nödigt at insättia et
 Ding/ thet the kalla Witz/ th en be-
 hynnerlig Usus eller Lärdom/ står thet
 migh löjelighit. In Witzzen war

der fortuittu giord/och fömer intet medh
fornufftet öffwerens/men Humoris öghon
see mycket wiffare än såsom Witzens öghon
och höra vitæ/men intet momento til. Sati-
ra må vthi Humoris Förklarning in Marginem
förwiffas.

En part ähre/som memma Humorem wa-
ra öpfunden vthi Mexis: iagh låter an-
dre ther om dömma. Then poeten Aristo-
phanes säjer ther om intet/ey heller then/
som Kruthet öpfundit. Jagh fråghar
medh Persio Flacco:

Quis expedit Pittaco saum xouge?

Om nu Orsinnigheet och *αυπεροχία* haff-
wer thet anseende lijka som Humor/ thet
står högferdicht och fast widlöfftelighit
at i thenna Præfatione ther om tala.

Enom rijk och orsinnigh Person (th Picto-
res och andre Fattighe Dion haffwa här
intet at förwerffwa) warder thenna *Book*
Dedicerad och tillskriffwen:

Tolle Clenodium et sequere me.

*Observantissimus
Albertus Engstroem Smor-
land's*

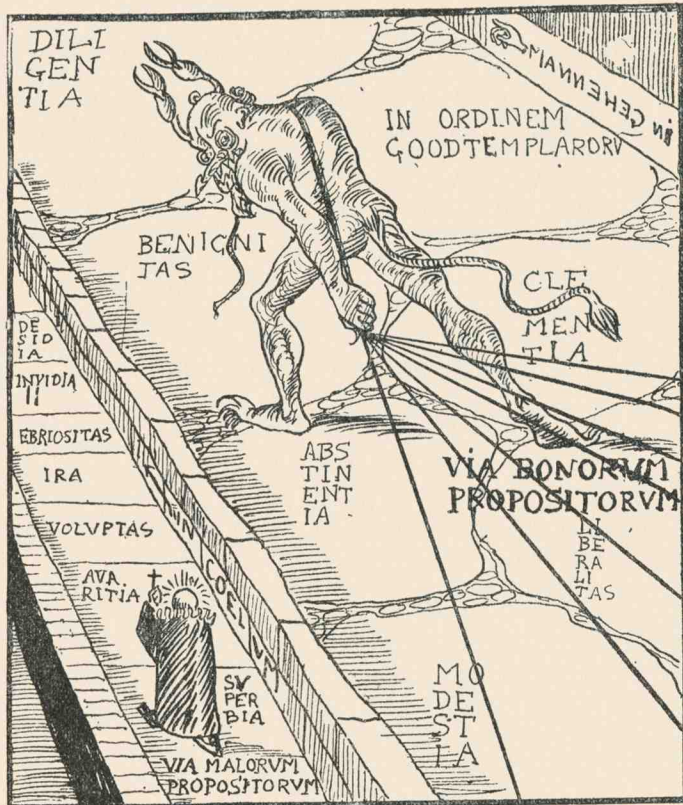
MVSICA VVLGIVAGA s. MVSICVS POSIT.

SCVLPTVRA PISTORIA

Sculptores/ tå the intet stundelighen kun-
na blifwa i sådana werdigheet/at the tildömas
stadighe Dagswercke medh Konunga-Grooder/
så skola the liekwäl alltid haffwa något för hän-
der/at Saten intet finner them säfänge och ar-
bezlöse. Skåmas skal män at synna: men in-
tet skåmas at giora Aringler/Kuusar och lusti-
ghe Raker.

VII PIACVLA & VII MERITA. Illi
*lunt lapides Bonorum Propositorum, quibus
 strata in Gehennar via; hi autem Malorum
 quibus in Coelum via strata est. Quare per-
 gas improbe Viator.*
Picta Piacula sequuntur.

GVSTVS

korrespondens till Dagens Nyheter
 af det kända märket G. N. sålunda:

Med affigt har jag till allra sifst sparat
 att omnämna en af utställningens allra ori-
 ginellaste företeelser. Det är en handskrifven
 och med en massa handteckningar prydd bok
 i gammaldags stil, kallad "En gyldenre Boof
 om tuchtig usinnighet", antore Alberto Eng-
 stroem. Tar man ordentligt del af bokens
 innehåll, så finner man, att den är formligen
 laddad med satiriska och humoristiska insfall af
 den mest individuella pregel. Till motto har
 författaren tagit en gammal tyff vers, funnen
 på en kyrkmur någonstädes nere i Bayern,
 och som har följande djupsinniga poetiska ly-
 delse:

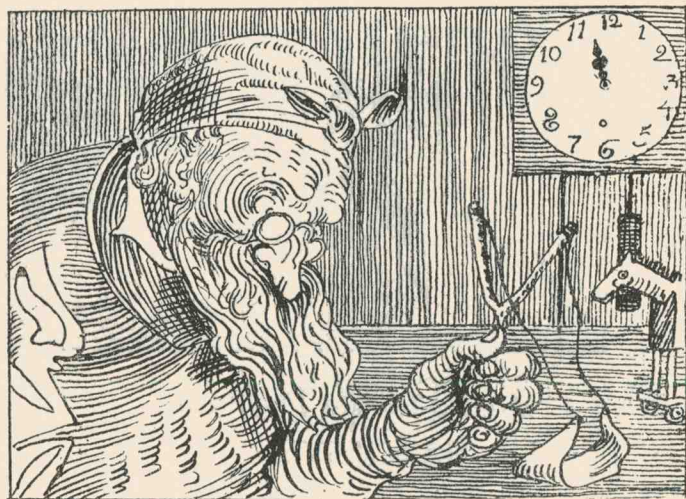
Jch leb und weyß nicht wie lang,
 Jch sterb und weyß nicht wann,
 Jch fahr und weyß nicht wohin,
 Mich wundert, daß ich froelich bin.

Egit Loff luchtat intet mål.

Så kommer ett företal, ur hwilket jag citerar följande:
 "Humoris öghon see mycket wijsare än såsom witzens öghon
 och höra vitæ men intet momento till. En part ähre/
 som menna *Humoren* wara opfunden uthi *Wexioe*: jagh
 låter andre ther om dömma. Then poeten Aristopha-
 nes säjer therom intet/ ey heller then som krutet opfun-
 det." Af teckningarna skulle man kunna nämna en lång
 rad. Först komma två pendants, "den glade och den
 gråtande filosofhen" med stark karakteristik, vidare Quat-

PV
ER
IT
IA

SENECTVS

tuor *Ætates* i fyra bilder af djupt sinnrik humor — Senectus är en darrande gubbe, som stapplande roar sig med samma ärtbössa som man ett par blad förut sett i *Pueritias* hand. Längre fram finner man *Quattuor naturæ* — *phlegmatica* i form af en wäl läst koffert; helgon och heroer — *Hercules* ligger och läser sin tidning, medan en qwinlig tjensteande är sysselsatt att borsta lejonhuden och en annan ifrigt står och stryker hans allra finaste sifonaldöf, under det att *S. Josephus* med peffingret i wädret står och begrundar en bok, på hwilken man läser "*Dwimones slechtkijf*".

Det är att hoppas, att en förläggare skall befinnas willig att föranstalta om en upplaga af detta originella arbete. Det innehåller en verklig skatt af humor — jag upprepar det ännu en gång.

Till hwad här blifwit sagdt torde föga wara att tillägga. Det märkliga arbetet utkommer till julen i en utstyrel, som wi wäga tro skall motswara konstnärens intentioner. Genom

Örigheet.

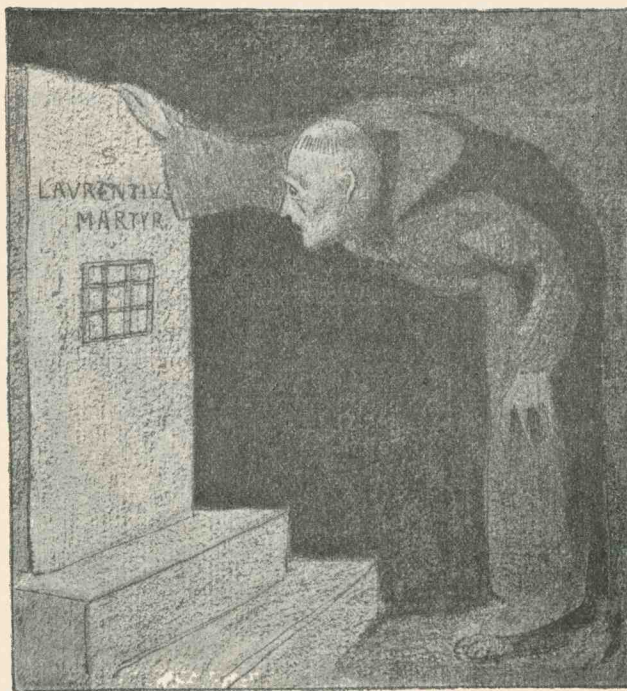

När wij besöda the monge Misgärningar / som aff Mä-
 lare föröfjas: så upiändes i vårt Hierta en sådan
 Gid / at wåre Deen wårda wånnechtige. Smårfore
 nit al affödijs en sådan Swårhoet / så kantrå sämra them
 en Ring i theras Näso och et Woet i theras Mun /
 och driffwa them til sine Planch heem igen. Siff-
 wandes these Besriallse Mennistior en gauska
 hugnetligh. Abrentul: thet är Planchbesmörare.

The Hedniska Ynglingen NARCISSVS

Uffuund.

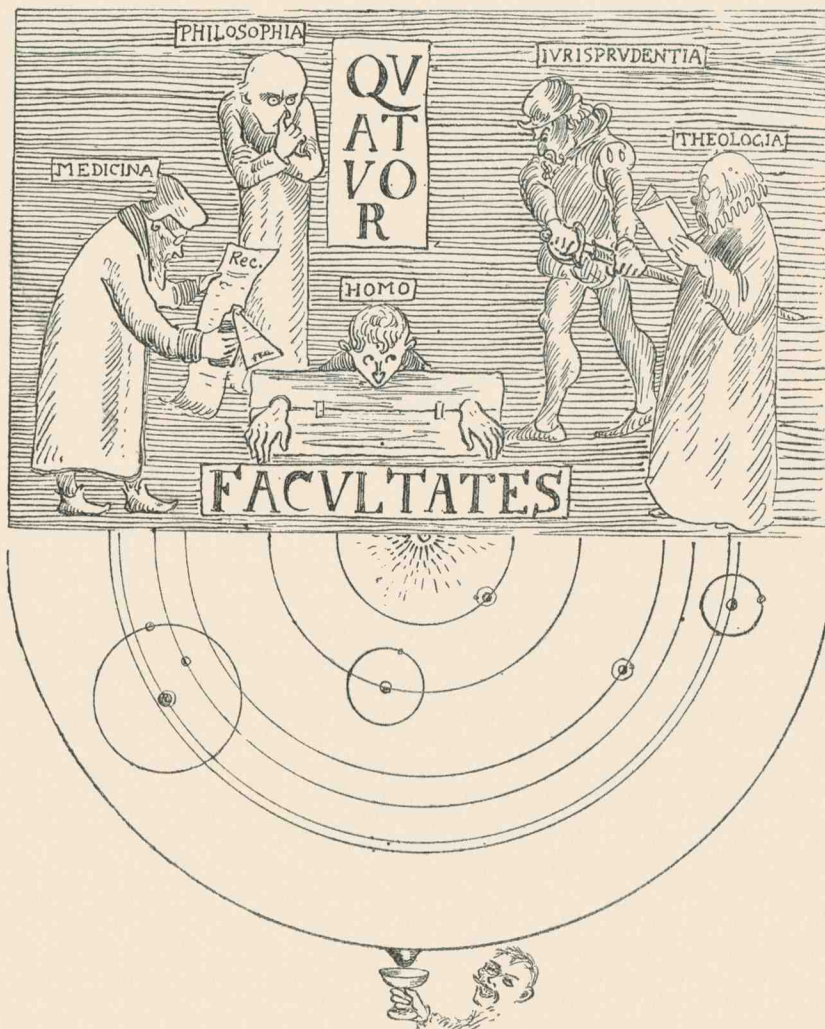
att använda de rika möjligheter som den moderna reproduktionskonsten lämnar, hafwa wi blifwit i stånd att lämna en reproduktion af hela werket, som i möjligaste mån närmar sig originalet. För att gifwa allmänheten tillfälle att på förhand bilda sig en föreställning om detta enastående prätwerk hafwa wi beledsagat detta cirkulär med en serie starkt förminskade astryck af några sidor ur själfwa arbetet, och dessa klicheer hafwa benäget ställts till firmans förfogande af Redaktionen för "Ord och Bild", som förut offentliggjort dem i samband med en originell och berömmande recension af arkitekten Agi Lindegren.

Själftva arbetet utkommer i stor kvart eller samma format som originalet samt säljes för det verkligt billiga priset af 10 kronor.

Det är vår förhoppning, att wi med detta werks utgifwande kunna bjuda allmänheten ej blott ett gediget konstwerk för billigt pris, utan äfwen en bok, som i bästa mening bör vara populär. Albert Engströms namn är en borgen för båda delarna, och den skatt af humor, som denna bok gömmer, har syns oþ böra komma till en vidare krets än det fåtal, som kan blifwa i tillfälle att njuta af originalet.

V O L V P T A S

Bokens jällsynna karaktär och stora värde har förmått den ättade firman Gyldendaliske Boghandel i Kööbenhavn ätt speciellt ättaga sig boken för Norge och Danmark, något som tillförsäkrar det genialiska verket spridning ättven i grannländerna.

Inneslutande arbetet i Öder benägna ättänke teckna

Stockholm i Ökt. 1897.

**G. & E. Gernandts Förlags
Aktiebolag.**

Candide Lector.

Såsom then lède Dottoren Faustus haffwer tu här en artig och tillfylles Underwijsning niwitit; warandes såledhes een Biäse vthi all Mennisssio-Kundskap (cui nil Humani alienum est) Nu ähr min tilllitt/at tu intet medh thenna Fausts sijter effter mehr; ty mehr ähr för myllit/och thet vthöffwer thenna Boos ähr/thet ähr till ingen Nytto. Faustus sönk vthi troll-döm och Alchemisteri; skelff haffwer iagh Segel och Mercurium sött och händhaft; haffwer updraghitt Alruner på theras plätzer; vthi Chyromantia söttat; Metallernes Quintessentz vthdraghitt; vnder Regulo Stellato vthi Athanor vptänt then filosofis phisste Eld. Men nu haffwer iagh läghet Segelen i stycker/och werrfat-tigh/Candide Lector, til nytta.

Ware tigh thetta nogh!

Salutem!

